

Motion

1979/80: 147

av Kerstin Anér

om kvinnornas medverkan vid samhällsplanering

FN:s barnår är just avslutat. Det var den sista slutstenen i en lång serie FN-år som började år 1972 i Stockholm med miljön, fortsatte med befolkningsfrågorna i Bukarest, livsmedel i Rom, kvinnoåret i Mexico, industri i Lima, stadsplanering i Vancouver, vattenförsörjning i Argentina, ökenutredningen i Nairobi, hälsovård i Alma Ata och tekniköverföring till u-länder i Wien. År 1980 blir det ny kvinnokonferens i Köpenhamn.

1970-talet har alltså varit *de sociala frågornas årtionde* i FN, och som en tung bas har hela tiden UNCTAD och nordsyd-dialogen och den nya ekonomiska världsordningen legat därinunder. Havsresurserna har också diskuterats under hela årtiondet.

Om kvinnor är den 51-procentiga minoriteten i världen, så är barnen t. o. m. en något större minoritet – om man räknar barn upp till myndighetsåldern, utgör de mer än halva jordens befolkning.

Man räknar med att i dag är vi 4 000 miljoner på jordklotet: av dem lever 3 000 miljoner i u-länderna. Barn under 15 år är inte riktigt så mycket som hälften: 1 500 miljoner i hela världen. I u-länderna är 40 % barn, i Sverige är 20 % barn.

Man räknar med att år 2 000 är vi något över 6 000 miljoner människor, varav 5 000 miljoner i u-länderna – de växer alltså fortare än vi. Av dessa räknar man med att 1 750 miljoner skall vara barn.

Jag vill här peka på en metod att även i fortsättningen tillvarata barnens intressen i de u-länder som vi ger bistånd till och på annat sätt har något ansvar för.

I dessa länder tillgodoses barnens materiella och psykologiska behov till allra största delen av kvinnor (inte enbart mödrar utan även andra kvinnor i den nära familjen och släkten). Detta arbete, som vanligen är mycket tungt och tidskrävande, kommer praktiskt taget aldrig in i den offentligt tillkännagivna *nationalprodukten*. Jag citerar här de förslag om hur kvinnornas varu- och tjänsteproduktion i u-länderna skulle kunna belysas och organiseras bättre som framlades vid UNCSTD-konferensen i Wien i fjol av en grupp internationella ideella organisationer.

”Det är viktigt att samla in uppgifter om kvinnornas arbete i den obetalda sektorn både på landsbygden och i städerna. Denna information bör införlivas med landets egen planering så att de mänskliga resurserna kan tas till vara bättre, och så att resultaten av framsteg kan fördelas mera rättvist. Bl. a. bör databasen för nationens planhushållning ändras så att även kvinnornas arbete och behov uppmärksammas. Antalet hushåll med

kvinnliga överhuvuden, tillgången till vatten och bränsle och arbetsfördelningen inom familjerna bör undersökas. Kvinnorna själva bör vara med i detta informationsamlande. Forskarna bör identifiera de arbetsuppgifter som tar mest tid och är minst produktiva (t. ex. att gräva och hacka för hand, mala, bära vatten och ved). De bör uppmuntras att uppfinna metoder för att göra dessa uppgifter lättare eller t. o. m. inkomstgivande.

Alla FN-organ som har med arbetslivet att göra (ILO, UNDP, Internationella Fonden för jordbruksutveckling m. fl.) bör se över sina program med hänsyn tagen till den verkliga arbetsfördelningen i u-länderna inom hushållsarbete, födoämnesproduktion, jordbruk och kasta ljus över kvinnornas roll i dessa aktiviteter.

Lokala tränings- och utbildningscentra för jordbrukare bör se till att kvinnor inte bara får utbildning där, men att de får aktivt bidra med de kunskaper och erfarenheter de själva har sedan gammalt.

Eftersom kvinnorna är de som normalt fattar de viktigaste besluten när det gäller barnens hälsa, vård och uppfödning måste de själva få vara med mycket intensivare än hittills i planeringen av sina länders hälsovårdsprogram för barn. De bör kategoriskt uppmanas och hjälpas att amma sina barn själva, en verksamhet som inte har visats hindra deras ekonomiska aktivitet."

Om forskning och teknik i våra biståndsländer inriktas på kvinnornas behov och medverkan, så som ovan antytts, har detta omedelbar och lycklig effekt på deras barn. Redan en sådan sak som att kvinnors obetalda arbete med att vårda sina egna barn beräknas till sitt verkliga värde i bruttonationalprodukten skulle ha en stor effekt på hur hela landets ekonomi planeras – inte bara i u-länder. Jag föreslår därför att Sverige i FN och dess organ verkar för att kvinnors obetalda vårdarbete uppmärksammas och beräknas på samma sätt som det betalda arbetet i världen.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs

att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna att Sverige i internationella sammanhang bör hävda det vidgade BNP-begrepp som beskrivits i motionen.

Stockholm den 10 januari 1980

KERSTIN ANÉR (fp)